

STEFAN GEORGE ENDELIG PÅ DANSK !

DEN DØDE STAD · DIGTE I UDVALG

- gengivet på dansk og kommenteret af Madeline Rundsten

ISBN 978-87-90699-08-6

Denne bog er den perfekte konfirmations- og eksamensgave!

I krigsfilmene OPERATION VALKYRIE (2008) optræder filmstjernen og scientologen Tom Cruise med klap for øjet i rollen som Hitlers attentatmand Claus von Stauffenberg. Vendte han mon det blinde øje til? Den unge Claus, der som gymnasieelev blev inddraget i den nære kreds omkring digterprofeten Stefan George, vedblev med at skrive digte, længe efter at han var blevet professionel soldat.

Stefan George havde profeteret om falske førere, og om byer der dør, om krige og undergang, om vilde fester, men også melanolsk stemningslyrik og ømme kærlighedsange. Stefan Georges „Rige“ var ikke af denne verden, men var et åndens rige, et rige af ord, hvor de rige af ånden frit kunne boltre sig i senromantikens nedfaldsfrugter, symbolismens krystalkuglesyner og ekspressionismens lynnedslag i sproget, autoritært tøjlet af Georges strengt klassicistiske håndværk, der ærgerrigt havde evighedens ry for øje.

Claus von Stauffenbergs bror Berthold fik tildelt det hverv af George af sammenstille Mesterens sidste digtsamling, den der fik titlen DET NYE RIGE. Med sin forrige digtsamling, DEN SYVENDE RING, havde George på højden af sin formåen opkastet sig til ungdommens åndelige vejledere og profetiske moralister, en moderne Dante, der fordømte samtidens småborgerlige uærlighed, hvor han stod for det sande og gode, mejslet ind i imaginære stentavler.

George, der som så mange på den tid var adelsgal snob, nærrede store forventninger til Stauffenberg-brødrene, de seneste, og sikkert indtagende yngste skud på den gamle krigerlæggt af hellig tysk-romersk uradel. Georges digte, der for det meste udkom i bitesmå oplag, aldrig for de mange, altid for de få, ja, for hiin enkelte. George var elitær. Nogle digte var endda gådefuldt esoteriske, komplet uforståelige udenfor den allersnæreste kreds. Denne danske udgave omfatter derfor en nøgle. Mange digte er tilegnelsesdigte.

Også de henrivende prosaskitser og optegnelser fra DAGE OG DÅD foreligger her for første gang på dansk.

Alligevel fik et af hans digte en kolossal udbredelse, nemlig da det i et oplag på en kvart million eksemplarer blev nedkastet over det krigshærgede Nazi-Tyskland som allieret flyvepropaganda, i form af flyveblade. Dette skete en halv snes år efter Georges død. Digtet hed ANTI-KRIST, og er et dommedagsdigt.

Havde ikke fornævnte George-discipel Claus von Stauffenberg ved dødsplanetonen efter det mislykkede 20. juli-kup (1944) mod Hitler erklæret: LEVE DET HEMMELIGE TYSKLAND, efter Georges digt fra DET NYE RIGE, HEMMELIGT TYSKLAND. Det hemmelige Tyskland, det var digternes og filosofernes, Dichter und Denker, ikke, som det galgenhumoristisk forlød dommerens og bødlens, Richter und Henker. GEORGE VAR „UPOLITISK“. George var ikke nazist. Næsten alle hans venner var jøder, mange endda glødende zionister. Han valgte som Dante eksilet og fik nedfældet i sit testamente, at hans jordiske efterladenskaber aldrig måtte føres til Tyskland, hvor Hitler jo netop havde grundlagt sit „tusindårsrige“. Derfor kan man den dag i dag finde hans grav på kirkegården i Minusio i kanton Ticino, Schweiz.

Havde ikke den anden prominent tysk forfatter, Nobelpris-modtageren og romanforfatteren Thomas Mann, der siden regnedes som venstreorienteret, og som under krigen fra England sendte opflammende radiotaler til tyskerne om at lægge våbnene og give op og indrømme nederlaget, der var lige så totalt som den totale krig - der førte til det. Havde ikke han, Thomas Mann, i 1920, i en alder af femogfyre, skrevet sine *Betrachtungen eines Unpolitischen* (betragtninger hos en upolitisk), der angreb Weimarforfatningen og tog dét kejserrige, der havde ført Tyskland til tiggerstaven sammen med fredsafslutningens Versailles-traktat, i forsvar.

Også lyrikeren Stefan George delte uhildet Manns national-konservative synspunkter, men i modsætning til Thomas Mann forlod pacifisten George dem aldrig. Men da døden endelig indtraf i december 1933, havde digteren - omsider - valgt side. George forstod alligevel den forfinede og afgørende kunst at sondre. HAN ikke blot profeterede om Den Anden Verdenskrig, han skildrede også miljø-ødelæggelserne og krigen mod naturen (i NATUR-beskyttelsesdigtet MENNESKE OG FAUN).

Der er, efter beskæftigelsen med den italienske filminstruktør Luchino Viscontis sene værk (I FJØR I VENEDIG, 2006), Madeline Rundstens overbevisning, at tiden var moden til et bredt udvalg af Georges digte gengivet og kommenteret på dansk, med næsten 400 sider med Georges lyrik efterfulgt af et essay : »Fra Maximin til Minusio. Eller : At omsætte skæbne til form« der redegør for dekadencens baggrund som kunstnerisk bevægelse og dens forhold til Art Nouveau-bevægelsen. Med en kort sammenfattet gennemgang af Georges liv og værk og med en fremstilling af kredsen om George, også dem som ikke fuldt ud lod sig drage ind i hans åndelige stat.

Maximin var Georges afgud, gymnasiasten Max Kronberger, der mystisk døde som ganske ung, dagen efter sin 16-års fødselsdag, og efterfølgende blev genstand for en veritabel kult blandt de indviede, hvilket afstedkom bogen MAXIMIN. EIN GEDENKBUCH, med usignede digte af George, kredsen omkring ham samt endelig den afdødes digte. MAXIMIN vil på Madeline Rundstens anbefalende omkring den 12. juli blive lagt ud på nettet til fri download.

TEKSTRÆKKEN VIDES. DEN DØDE STAD udkommer samtidig i tekstrækken VIDES (2009), med et gribende essay af den tysk-østrigske eremit og George-kritiker, Stefan Trakl (f. 1915), »HVAD ER SKÆBNE?« Desuden rummer bogen en lille opsats af Madelines stærkt inkompetente korrekturlæser, Ursula Dreifuss, omhandlerende Sankt Stefan (den første kristne martyr).

Publikationen afsluttes med et essay af den evigt vandrende eremit, tysk-østrigeren Stefan Trakl. Han skriver med en mytisk-fabulerende indgang om stening gennem tiderne, essayet bærer overskriften HVAD ER SKÆBNE? - der oprindeligt er skrevet som efterskrift til Madeline Rundstens endnu upublicerede roman-trilogi om Edel Weis, *Edelweiß*. Stefan Trakl gik tidligere under sit alias Solitarius. Han er søn af den ekspressionistiske digter Georg Trakl og moderen var Georg Trakls søster. Stefan Trakl mistede tidligt begge sine forældre (det incestuøse i relationen gik først langt senere op for ham, da han gik i indre og ydre eksil og blev en omvandrende George-tilhænger), og de tyske landes rene og gode samvittighed.

IKKE FORANDRING MEN FORVANDLING, lød befalingen. DEN DØDE STAD er på 488 sider, illustreret med tegninger, malerier og fotos fra samtiden og frem til i dag (heraf en del i farver), hvilket alt sammen gør det til en afvekslende og underholdende bog at holde i hånden, på denne bog, der både er fysisk tung såvel som tyngt af fri ånd i bundne rim og med en lærdom, der vil herske. Et must for kultiverede mennesker, der vender sig mod nutidens slavementalitet.

Digtene er alle sat med den særlige, typografiske St.-George-Schrift (se gengivelsen i overskriften til dette pressebrev), der med den tydelige og læsbare udformning gør digtene mere perceptible.

I et guldaldersprog, indfanget af en lydhør (og kæphøj) venstreorienteret Madeline Rundsten, der ikke undskylder sit knæfald overfor heroiserende overfladeæstetik, i sit essay, der står som efterskrift, hvor Madeline baner vejen for en forståelse af ikke blot Georges digte men også af hans grandiositet, der optrådte på en tid, hvor digtning, lyrik og skønlitteratur i det hele tillagdes en enorm dannende betydning for elitære borgere, der ikke ville nøjes med at være almindelige mennesker, men *hvor et digt kunne forandre verden*. Eliten ville forvandlingen af det enkelte menneske snarere end forandringen af samfundet (selvom det klart nok hang sammen). Georges motto: Kun gennem skønhed og kærlighed kan verden reddes!

Udgivelsesdato: 15. maj 2009

Vejledende pris: 488 kr.

ISBN 978-87-90699-08-6

Med venlig hilsen
Forlaget MillennivM
www.milleniv.dk

Overgaden Oven Vandet 36, III, th
DK-1415 København K

PS. Vælger De at anmelde DEN DØDE STAD, bedes De sende anmeldelsen til MillennivM. På forhånd tak. Madeline besvarer gerne eventuelt forekommende spørgsmål, stilet til m@rundsten.net

